

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ (ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Ταξιδιώτες που Επισκέπτονται Φίλους και Συγγενείς (VFRs)

Ποιοι ταξιδιώτες χαρακτηρίζονται ως VFRs;

Ως VFRs χαρακτηρίζονται οι ταξιδιώτες που είναι μετανάστες, εθνικά και φυλετικά διαφορετικοί από την πλειονότητα του πληθυσμού της χώρας μετανάστευσης τους, οι οποίοι επιστρέφουν στη χώρα καταγωγής τους για να επισκεφθούν φίλους και συγγενείς. Στην κατηγορία των VFRs συμπεριλαμβάνονται μέλη της οικογένειας όπως σύζυγος ή παιδιά που γεννήθηκαν στη χώρα μετανάστευσης.

Γιατί οι VFRs αποτελούν ομάδα υψηλού κινδύνου ταξιδιωτών;

Η αλλαγή των προτύπων μετανάστευσης προς τις ανεπτυγμένες χώρες έχει ως αποτέλεσμα τα ποσοστά των VFRs συνεχώς να αυξάνουν σε παγκόσμιο επίπεδο. Περίπου 40% των ταξιδιωτών από ανεπτυγμένες χώρες είναι VFRs. Οι VFRs αποτελούν σημαντική ομάδα ταξιδιωτών καθώς εμφανίζουν μεγαλύτερη νοσηρότητα σε σύγκριση με άλλους ταξιδιώτες. Η συχνότητα λοιμωδών νοσημάτων που σχετίζονται με ταξίδι, όπως η ελονοσία, ο τυφοειδής πυρετός, η φυματίωση, η ηπατίτιδα Α και τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα είναι μεγαλύτερη σε VFRs σε σύγκριση με τις άλλες ομάδες διεθνών ταξιδιωτών.

Γιατί είναι αυξημένος ο κίνδυνος των λοιμωδών νόσων στους VFRs;

1. Έλλειψη αντίληψης των κινδύνων.
2. Μη ορθή αντίληψη όσο αφορά την ανοσία τους. Συγκεκριμένα στους VFRs όσον αφορά τα ποσοστά εμβολιασμού έναντι της ηπατίτιδας Α και του τυφοειδή πυρετού είναι χαμηλά, καθώς και η λήψη χημειοπροφύλαξης σε σύγκριση με άλλους διεθνείς ταξιδιώτες.
3. Έλλειψη ή ανεπαρκής φροντίδα υγείας πριν το ταξίδι (το ποσοστό εκτιμάται $\leq 30\%$). Οι πιθανοί λόγοι είναι οι εξής:
 - Δύσκολη πρόσβαση σε ιατρικές υπηρεσίες
 - Οικονομικά προβλήματα
 - Δυσκολία επικοινωνίας με επαγγελματίες υγείας λόγω πολιτιστικών και γλωσσικών διαφορών
 - Έλλειψη εμπιστοσύνης στο ιατρικό σύστημα
4. Πιθανότητα ταξιδιού την τελευταία στιγμή και ταξίδια μακράς διάρκειας
5. Παραμονή σε τοπικά σπίτια με χαμηλές υγειονομικές συνθήκες
6. Μη συμμόρφωση με τη λήψη ή ακατάλληλη λήψη ανθελμοσυστικών

Συμβουλευτική πριν το ταξίδι για τους VFRs

Ο κάτωθι πίνακας συνοψίζει τους κινδύνους υγείας και τις συστάσεις για πρόληψη αυτών όσον αφορά τους VFRs. Είναι σημαντική η ευαισθητοποίηση των επαγγελματιών υγείας και ταξιδιωτών σε θέματα υγείας που σχετίζονται με το ταξίδι. Εάν είναι δυνατό, θα ήταν χρήσιμο τα ιατρεία που παρέχουν υπηρεσίες ταξιδιωτικής ιατρικής να ενσωματώσουν πολιτισμικά εκπαιδευτικά υλικά και μεταφραστές, μαζί με την παροχή ενημερωτικών εντύπων σε πολλές γλώσσες.

Η αξιολόγηση και διαχείριση των VFRs είναι η ίδια με αυτή των υπόλοιπων ταξιδιωτών. Η σύσταση των εμβολίων ρουτίνας και των εμβολίων που σχετίζονται με το ταξίδι πρέπει να γίνεται με βάση την αξιολόγηση του ταξιδιού και του ταξιδιώτη εξατομικευμένα γνωρίζοντας τις ιδιαιτερότητες που αφορούν τους VFRs. Είναι σημαντικό να ληφθεί το ιστορικό εμβολιασμού του ταξιδιώτη σχετικά με τα εμβόλια ρουτίνας (π.χ. τέτανος, MMR, κλπ) και το ιστορικό υγείας. Οι ενήλικοι ταξιδιώτες, κατά την απουσία αποδεικτικών εγγράφων εμβολιασμού, θεωρούνται μη άνοσοι και πρέπει να χορηγηθούν τα κατάλληλα εμβόλια.

Κίνδυνος έκθεσης, αίτια αυξημένου κινδύνου και συστάσεις σε ταξιδιώτες που επισκέπτονται φίλους και συγγενείς (VFRs)*

Ασθένεια	Κίνδυνος Έκθεσης	Αιτίες αύξησης κινδύνου	Συστάσεις για VFRs
Τροφιμογενή και υδατογενή νοσήματα	Αυξημένος	Κοινωνική και πολιτιστική πίεση (πχ, τρώνε το γεύμα που σερβίρεται από τους οικοδεσπότες)	<ul style="list-style-type: none">○ Συχνό πλύσιμο των χεριών○ Αποφυγή τροφίμων υψηλού κινδύνου (πχ, γαλακτοκομικά προϊόντα)○ Απλοποίηση θεραπευτικών σχημάτων (πχ, μία αντιβιοτική δόση, όπως αζιθρομυκίνη, 1.000 mg, ή σιπροφλοξασίνη, 500 mg)○ Προσοχή στην παρασκευή τροφίμων (πχ καθαρισμός λαχανικών)
Ελονοσία	Αυξημένος	<ul style="list-style-type: none">○ Παραμονή μακράς διάρκειας○ Προορισμοί υψηλού κινδύνου○ Άγνοια ταξιδιωτικών οδηγιών που οδηγεί στον περιορισμό της χρήσης χημειοπροφύλαξης και στην έλλειψη ατομικών προστατευτικών μέτρων○ Πεποίθηση ότι υπάρχει ανοσία	<ul style="list-style-type: none">○ Ενημέρωση για την ελονοσία, αποφυγή έκθεσης σε κουνούπια καθώς και την ανάγκη για χημειοπροφύλαξη○ Ενημέρωση για το κόστος της χημειοπροφύλαξης○ Χρήση επεξεργασμένων με εντομοκτόνο κουνουπιέρων
Φυματίωση (πολύ- ανθεκτική)	Αυξημένος	<ul style="list-style-type: none">○ Αυξημένη στενή επαφή με τον τοπικό πληθυσμό○ Αυξημένη επαφή με άτομα που έχουν τον ιό HIV	<ul style="list-style-type: none">○ Έλεγχος Mantoux 3-6 μήνες μετά την επιστροφή, εάν δεν υπάρχει ιστορικό Mantoux και μακρά διαμονή(> 3 μήνες)○ Ενημέρωση για τα συμπτώματα, και την αποφυγή της φυματίωσης

Ασθένειες αιματογενώς και σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα	Αυξημένος	<ul style="list-style-type: none"> Παροχή χαμηλού επιπέδου φροντίδας υγείας (πχ, του οδοντίατρου) Πολιτιστικές πρακτικές (πχ, τατουάζ γυναικείων γεννητικών οργάνων) Παραμονή μακράς διάρκειας και αυξημένη πιθανότητα μετάγγισης αίματος Υψηλότερη πιθανότητα εάν υπάρχουν σεξουαλικές επαφές με γηγενή πληθυσμό 	<ul style="list-style-type: none"> Αποφυγή συμπεριφορών υψηλού κινδύνου (τατουάζ, piercings, οδοντιατρικών εργασιών, σεξουαλικών επαφών) Σύσταση αγοράς προφυλακτικών πριν από το ταξίδι Προμήθεια σε σύριγγες, βελόνες, καθετήρες και ενδοφλέβια μακράς διάρκειας
Σχιστοσωμίαση και παρασιτικοί έλμινθες	Αυξημένος	Περιορισμένη πρόσβαση σε δίκτυο νερού στις αγροτικές περιοχές για μπάνιο και πλύσιμο ρούχων	<ul style="list-style-type: none"> Αποφυγή έκθεσης στο νερό Χρήση εντομοαπωθητικού DEET Αποθάρρυνση παιδιών να παίζουν με το χώμα τα παιδιά από το παιχνίδι στο χώμα Χρήση προστατευτικών υποδημάτων
Αναπνευστικά προβλήματα	Αυξημένος	Έκθεση σε πυρκαγιές, κάπνισμα ή ρύπανση	Προετοιμασία για τις εξάρσεις του άσθματος
Ζωνοόσοι (πχ ρικετσιώσεις, λεπτοσπειρωση, ιογενείς πυρετοί, λείσημανίαση, άνθρακας)	Αυξημένος	<ul style="list-style-type: none"> Αγροτικοί προορισμοί Διαμονή με οικογένεια όπου γίνεται εκτροφή ζώων Αυξημένη έκθεση σε έντομα Αυξημένη έκθεση σε ποντίκια και αρουραίους Ύπνος στο έδαφος 	<ul style="list-style-type: none"> Αποφυγή επαφής με ζώα Πλύσιμο χεριών Προστατευτικός ιματισμός Έλεγχος καθημερινά για τσιμπούρια Αποφυγή αχυροσκεπών και τοίχων λάσπης στη Νότια Αμερική Αποφυγή ύπνου στο έδαφος
Δηλητηριώδη έντομα (πχ φίδια, αράχνες, σκορπιοί)	Αυξημένος	Ύπνος στο έδαφος	<ul style="list-style-type: none"> Αποφυγή ύπνου στο έδαφος Χρήση προστατευτικών υποδημάτων τη νύχτα
Φαρμακευτική αγωγή με ανεπιθύμητες ενέργειες, κατάποση βαρέων μετάλλων	Αυξημένος	<ul style="list-style-type: none"> Αγορά τοπικών φαρμάκων Χρήση παραδοσιακών μεθόδων θεραπείας Χρήση μολυσμένων προϊόντων Κατάποση μολυσμένων ψαριών γλυκού νερού 	<ul style="list-style-type: none"> Αγορά φαρμάκων πριν το ταξίδι Αποφυγή των γνωστών παραδοσιακών φαρμάκων και προϊόντων υψηλού κινδύνου (πχ, μεγάλο ψάρι υφάλου)
Κίτρινος πυρετός και ιαπωνική εγκεφαλίτιδα	Μειωμένη σε ενήλικες	Ασαφής ή μερική ανοσία λόγω προηγούμενης έκθεσης ή εμβολιασμού	Αποφυγή κουνουπιών με τη λήψη: <ul style="list-style-type: none"> προστατευτικών μέτρων εμβολιασμού κατά περίπτωση
Δάγκειος πυρετός	Αυξημένη (ιδίως τον κίνδυνο της DHF** και DSS***)	Οι DHF και DSS μπορεί να συμβούν σε επανειλημμένη έκθεση σε δεύτερο ορότυπο του δάγκειου. Οι VFRs είναι πιο πιθανό να είχαν προηγούμενη έκθεση	Αποφυγή κουνουπιών με τη λήψη προστατευτικών μέτρων

* VFRs: Visiting Friends and Relatives

** DHF: Dengue Hemorrhagic Fever

*** DSS: Dengue Shock Syndrome

Βιβλιογραφία

1. Behrens RH. Visiting friends and relatives. Keystone JS, Kozarsky PE, Freedman DO et al. Travel Medicine. Mosby: Spain, 2004: 281-285
2. Centers for Disease Control and Prevention. Στο : <http://wwwnc.cdc.gov/travel/yellowbook/2010/chapter-8/vfr.aspx>
3. Pavli A, Katerelos P, Maltezou HC. Pre-travel counselling in Greece for travellers visiting friends and relatives. Travel Med Infect Dis 2009 Sep;7:312-5
4. Pavli A, Maltezou HC. Malaria and travellers visiting friends and relatives Travel Med Infect Dis 2010;8:161-168